

Будућност прошлости

Базу кустоског концепта „Рез – линија – отисак” представљају чувене графичке мапе и неколико радова југословенских уметника међуратног периода

ИЗЛОЖБЕ

Љилана Ђинкул

Музејске колекције, огромно уметничко, културно и национално благо, обавезују на перманентно изучавање и чување, каталогизацију и презентовање, а подразумевају се и живе активности на новим аквизицијама. Тако успостављен систем ослања се на врхунски ауторитет, професионални učinak и савест као примарне професионе музејских посленика, кустоса збирки. Транзицијски идејно-финансијски (и слични) друштвени каламбури учинили су да су два матична музеја у Београду имала дешенијске паузе за публику. Нажалост, у том зјапу времена с културом и политиком је том погубном губљену континуитета дала свој допринос. Напокон, музеји су отворени с добро структурираним репрезентативним поставкама, али у новом миленијуму релативисана је и улога ових институција. Друштвено елитни статус музеја, професионалну ауторитативност и етику, као делом нарушене конвенције, надгласали су маркетиншки лоби и брзина времена електронике која иницира масовност, забаву и ланцизирање, на путу ка креативним индустријама. Институт донатора и волонтерске праксе, развијен у свету, код нас није још заживео. У том контексту дилема бити или имати је релативизована, а захтев видљивог финансијског партиципација рефлектује се и у програмској политици музеја. Тако је Музеј савремене уметности у Београду променом ба-

зичног концепта остао без своје сталне поставке, а њена репрезентативност и неопходност у неспорно. Салон овог музеја у Париској улици као и Легат Чолаковићевих, депанданс овог музеја, својим кураторским програмима успешно сондирају актуелности и одржавају активизам проблематизујући рецентну уметничку праксу. Добри примери су инсталација Дарка Драгичевића (Берлин) и недавна мултимедијска поставка која је фокусира на стваралаштво Весне Перуновић, српско-канадске визуелне уметнице.

Потреба за дијалогом

Музеј савремене уметности, непревазиђен архитектонски драгуљ ауторског тандема Распоповић и Антић из шездесетих минулог века, својим разиграним визурама и нивоима омогућава истовремено поставке различитих тематских увида који су ове сезоне упадљиви. Наиме, ублажавајући недостатак сталне музејске поставке, музеални налазе алтернативне опције па су овог лета чак три проблемске целине базиране на радовима из музејских збирки. У призмљу је интерактивна „Плава изложба” посвећена овој боји с пратећим програмима за следе и слабовиде, а у овом креативном дијалогу и пратећим програмима учествују студенти с Факултета ликовних уметности. „Град: место идентитета” кроз пет кустоских теза и избором различитих ауторских поетика, генерација и медија тематизује се глобални феномени града поставке на другом и трећем нивоу музеја.

Из збирке овог музеја кустоси, Мишела Блануша и Мирослав Карић, проблематизују социјално ангажовану уметност иницирајући дијалог/читање историјске грађе већином актуелизоване из Графичке збирке. Чак 10 графичких мапа базичне су у овом концепту иницираним историјским материјалом овог фондуца.

О потреби за дијалозима историјско-савремено уверили смо се на домаћим концептима још средином деведесетих година прошлог века када је амбициозан пројекат „На искуствима

меморије” Ирине Суботић и Гордане Станишић представљао део обележавања 150. годишњице београдског Народног музеја.

Точак историје се окреће и после око 100 година тематизовање проблемских рефлексија из историје уметности и истраживање паралелних ситуација типичних за рецентну сцену у кустоској пракси представља изазовну игру тема и поетика, рукописа и провокација, медијских слобода. Трагајући за вредностима у дијалогу стваралачко-критичког процеса у непрегледном наративном простору савремене уметности кустоски тим Блануша и Карић пошли су од идеје да пројекат „Рез – линија – отисак” пружи нову прилику да се представе најзначајнији радови социјалне уметности међуратног пери-

Стојановић/„Грађевина”, Ђурђе Теодоровић/„Одмор” и Антун Зупе/„Тамне варијације”. Махом у техници линореза, књишких формата, ове графичке мапе својим експресивним изразом и читљивом тематиком сведоче о визуелној снази графике чак и кад је у дискурсу животних реалитета и ангажоване уметности.

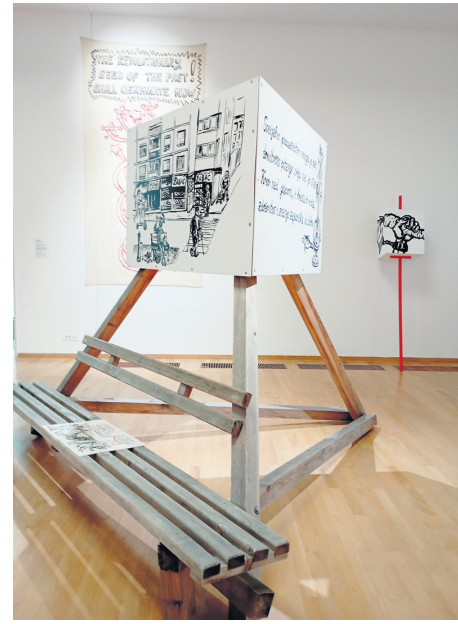
Ангажован став

Поставка је пажљиво структурирана, а са овом историјском грађом отворен је својеврсни канал комуникације који се често остваривао на иницијалном плану. Мурал „Будућност прошлости” Даринке Поп-Митић реферише на Кунову мапу „Крваво злато”, доминантна графика инсталација „The cell re/Member-ce” Николе Радосављевић проблематизује нестанак домова изазваних ратом, Владан Јеремић и Рена Редле својим „Интервенцијама” мултимедијалном инсталацијом прилагодили су фокусирају друштвена збивања, КУРС (Милош Милетић и Мирјана Радвановић) у линорезима „Чезња за слободом и једнакошћу” кореспондирају с мапом из 1934. Отона Постружника, Сениша Илић у својој мултимедијалној инсталацији „Голубови” истражује музејске збирке, Бојан Ђорђевић разуме редитељским поступком „Инсталацијом” поетички значај партизанске поезије. Свакако, својом стваралачком праксом и препознатим поетским дискурсима позвани аутори су исказали ангажовани став

и критичност у односу с друштвено-политичке реалитије новог миленијума. У мултимедијалном нивоу овог концепта мурал, цртежи, графички листови, објекти, инсталације, перформанс у фото-документацији и ТВ документ представљају један могући ауторски избор у интерпретацијама савременика и оствареним релацијама са историјском грађом. У графици је још једном истакнута њена уметничка, медијска и временска виталност, а својом концепцијом изложба „Рез – линија – отисак” је и у савременој критичарској уметничкој пракси истакла. ¶

Никола Радосављевић, The cell re/Member-ce

Владан Јеремић и Рена Редле, Интервенције

ода, и то у комуникацији са савременим ангажованим делима. Базу овог кустоског концепта у визури од историјског до савременог представљају чувене графичке мапе и неколико слика, око 100 уметничких радова југословенских уметника који су припадали такозваној социјалној уметности међуратног периода: Ђорђе Андрејевић Кун/„Крваво злато”, Маријан Детони/„Цвијетови маште”, Сергиј Глумац/„Метро”, Пиво Караматијевић/мапа „Земља”, Мирко Кујачић/„Рибари”, Максим Седеј/„Предрађе”, Братислав

- МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ**
Господар Јевремова 19, тел. 2626-630
www.mpus.org.rs
- У току – Изложба Један век балета (првих педесет година), аутор Јелица Стевановић, у сарадњи са Народним позориштем у Београду
- МУЗЕЈ ПРИМЕНЈЕНЕ УМЕТНОСТИ**
Вука Караџића 18, тел. 2626-841
www.mpu.rs
- Музеј је отворен за публику од уторка до суботе 11–19 ч.
- Од 15. 8. – Изложба Петар Зарић: Стручно цртање и детаљисање, Обрада дрвета, Унутрашња архитектура у дрвету, у сарадњи са Заводом за заштиту споменика града Београда
- Стална поставка Музеја применене уметности, Галерија „Драгутин Инкиостри Меденјак”
- МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ**
Уше 10, тел. 2667-735
www.msmb.org.rs
- Радно време: сваки даном осим уторком 10–18; четвртом 12–20 ч.
- У току – Плава изложба. Траје до 4. 9.
- У току – Град: место идентитета. Траје до 20. 8.
- У току – Рез – линија – отисак. Траје до 28. 8.
- У току Галерија – легат Милице Зорић и Родољуба Чолаковића – Изложба Крстине Беоцки: Портрет планине. Траје до 14. 8.
- Улаз у Галерију – легат Милице Зорић и Родољуба Чолаковића је бесплатан.
- У току – Изложба Дарка Драгичевића: Exhaustion and Exuberance or I Can, I Can't: Four Figure Studies / Исцрпљеност и усхићеност или Могу, не могу: студија четири фигуре. Изложба траје до 21. 8.
- МУЗЕЈ АФРИЧКЕ УМЕТНОСТИ**
Андре Николића 14
тел. 2651-654
www.mau.rs
- Музеј је отворен за индивидуалне посете сваког дана 10–18 ч.
- Редовни програм**
Стална поставка: Уметност западне Африке из збирке Печар
Тематска поставка: „Уметност, упркос свему” – Савремена афричка уметност из збирке Илије Грубића, кустос Александра Гачић
- Посебни програми**
13. 8. у 11 – „Недеља у МАУ”: паралелни програм који обухвата кустоско вођење кроз тематску изложбу за одрасле „Уметност, упркос свему” и креативну радионицу „Мале корпе за велике мисли” за децу од 6 до 12 година. Број деце на радионицама је ограничен, а пријављивање је обавезно и врши се слањем мејла на: kontakt@mau.rs
- Посебна вест**
У току – Пријављивање за „Боје Африке” бесплатан програм за средњошколце током летњег распуста. Обавезно пријављивање на: kontakt@mau.rs (име, презиме, година рођења, контакт телефон).
- МУЗЕЈ ЈУГОСЛАВИЈЕ**
Михаила Мике Јанковића 6
тел. 3671-485
www.mij.rs
- Радно време 10–18 часова, сваког дана осим понедељком
- Кућа цвећа**
Поставка: Умро је друг Тито, аутор Татомир Тороман
- Стари музеј**
Поставка Музејска лабораторија – интервенције на сталној поставци у контексту краја Другог светског рата.
3D InstaStaffetta semiautomatico – уметничка интервенција колектива Каркатаг Оптички сумњиво – уметничка интервенција Аутономног културног центра Матријаршија
Корак напред, два корака назад – уметничка интервенција Рене Редле и Владана Јеремића.
- Вођење викендом кроз комплекс Музеја Југославије**
Субота у 11 – вођење на енглеском језику
Субота у 12 – вођење на српском језику
- ИСТОРИЈСКИ МУЗЕЈ СРБИЈЕ**
Трг Републике 1а, тел. 330-60-48
www.narodnimuzej.rs
- Стална поставка Народних музеја Србије тиче се културе и уметности из прошлости територије Србије и ширег региона од пристоје до 20. века.
- У току Велика галерија Народних музеја Србије – Изложба „Једна (не)обична музејска прича”. Изложба траје до 17. септембра
- У току Кабинет графике Народних музеја Србије – Изложба „Надежда Петровић: Без боје”. Изложба траје до 10. децембра
17. 8. у 18 – Предавање „Старогипатска збирка Народних музеја Србије”. Предавањем Иване Минић „Старогипатска збирка Народних музеја Србије” одржаће се у четвртак, 17. августа, с почетком 18 часова.
19. 8. у 13 – Музеј на распусту: Радионица „Новчићи око нас”. Осим као средство за плаћање, новац нам може помоћи и да научимо нешто ново из историје, географије, уметности. Разним мотивима и натписима на себи новчићи олакшавају наше учење о прошлости и проширују наша знања из разних области. Упознаћемо се са новцем који се чува у Народном музеју, а затим ћемо наставити дружење кроз различите игре уз помоћ савремених новчића. Радионица се изводи у оквиру програма Распуст у музеју. Радионицу ће водити Владимир Стојковић, сарадник музеја. Пријављивање учесника узраста од 5 до 7 година обавезно је на адресу radionice@narodnimuzej.rs.
19. 8. у 18 – Стручно вођење „Стари Рим на подручју данашње Србије”. Древни Рим један од најдугевићних државних творевина у историји цивилизације, која је имала значајан утицај на формирање будућих европских држава. Од првих оснивача, краља Силвија и истоимене династије из Алба Лонге, па све до распада царства прошло је више од хиљаду година. У миленијумској дугој историји ова држава имала је своје успоне и падове. Светле и мрачне приче испуњавале су стране развоја римске историје. Стручно вођење Стари Рим на подручју данашње Србије, сарадника музеја Владимира Стојковића, биће одржано 19. августа у 18 часова.

ПОЗОРИШТА

БЕОГРАДСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ
Милешевска 6, тел. 2837-000
www.bdp.rs

Велика сцена
12. 8. у 20.30 – Тихо, тише, премијера
13. 8. у 20.30 – Тихо, тише, реприза
18. 8. у 20.30 – Прозор, претпремијера
19. 8. у 20.30 – Прозор, премијера

ЦЕНТРИ КУЛТУРЕ

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР БЕОГРАДА
Кнез Михаилова 6, тел. 2621-469
www.kcb.org.rs

Музички програм, тел. 2622-058
Галерија САНУ, Кнез Михаилова 35
15. 8. у 19 – Концерт полазника међународне камерне академије COLLUVIO 2023
Програм: Менделсон, Бетовен, Фор...

МУЗЕЈИ

НАРОДНИ МУЗЕЈ СРБИЈЕ
Трг Републике 1а, тел. 330-60-48
www.narodnimuzej.rs

Стална поставка Народних музеја Србије тиче се културе и уметности из прошлости територије Србије и ширег региона од пристоје до 20. века.

ДОМ ОМЛАДИНЕ
Македонска 22, тел. 3220-127
www.domomladine.rs

14. 8. у 20 – Monday Blues#88: Pilot blues Band
18. 8. у 20 – Концерт на Зидићу: Милош Зубац
19. 8. у 21 – Вече латинског плеса

САМУ
Кнез Михаилова 35, тел. 20-27-182
www.sanu.ac.rs

16. 8. Библиотека САМУ – Камерна изложба „Миодраг Мића Поповић”, поводом 100 година од његовог рођења, може се погледати до 8. септембра.

ГАЛЕРИЈЕ

ГАЛЕРИЈА РТС
Таковска 10, тел. 321-1324

У току – Изложба Светост уметности – 30 година Академије СПЦ. Изложба траје до 31. 8.

ГАЛЕРИЈА '73
Пожешка 83а, тел. 35-57-142
www.galerija73.com

У току – Изложба цртежа „NOOSFERA”, Ане Стојковић и Јане Стојановић, заједнички пројекат двеју ауторки млађе генерације и колегиња са Факултета ликовних уметности у Београду. Изложба ће трајати до 22. августа.

БИБЛИОТЕКЕ

БИБЛИОТЕКА ГРАДА БЕОГРАДА
Кнез Михаилова 56, тел. 202-40-00
www.bgb.rs

17. 8. у 19.30 Плато испред Библиотеке града Београда – Летњи плато БГБ – тајне моје професије. Гост: Александар Гајшек, новинар

БИБЛИОТЕКА „МИЛУТИН БОЈИЋ”
Илије Гарашанина бр. 5, тел. 324-24-18
www.milutinbojic.org.rs

У току – Изложба „Орнаментима обасјана прошлост”. Изложба табли орнамента српских средњовековних манастира академијског сликара Милована Арсића из фонда Библиотеке Факултета за образовање учитеља и васпитача. Аутори изложбе: Јелица Илић Минић и Владимир Брборић.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ
Скерлићева 1, тел. 2451-242
www.nb.rs

У току улази хол Народне библиотеке Србије – Изложба „Мој свет” поводом 125 година од рођења Десанке Максимовић и 30 година рада Задужбине Десанке Максимовић.

МУЗЕЈ ВУКА И ДОСИТЕЈА
15. 8. 10–12 – Музеј у срцу града: Pet Friendly музеј. Двориште Музеја Вука и Доситеја ће 15. августа од 10 до 12 часова бити место за уживање ваших љубимаца, где ће моћи да се осеже водом и послатицама из обилжне пет шопе. За то време, ви можете да обиђете сталну поставку музеја уз стручно вођење. Програм се изводи у оквиру манифестације Музеј у срцу града.

МУЗЕЈ ГРАДА БЕОГРАДА
Змај Јовина 1, тел. 2630-825
www.mqb.org.rs

Конак кнегиње Љубице
Кнеза Симе Марковића 8
тел. 2638-264
Радно време: уто., сре., чет., суб. 10–17, пет. 10–18, нед. 10–14 ч.
Стална поставка: Ентеријери београдских кућа 19. века

Спомен-музеј Иве Андрића
Андрејевић венац 8, тел. 3238-397
Радно време: уто., сре., чет., суб., 10–17, пет. 10–18, нед. 10–14 часова. Стална поставка.

Музеј Јована Цвијића
Јелене Бетковић 5
тел. 3223-126
Радно време: уто., сре., чет., суб., 10–17, пет. 10–18, нед. 10–14 ч. Стална поставка.

Археолошко налазиште Винча
Бело брдо 17, тел. 8065-334
Радно време: уто., сре., пет., 10–16, чет. 12–18, суб., нед. 10–18 ч. Стална поставка.

Музеј Паје Јовановића
Краља Милана 21/IV, тел. 3340-176
Радно време: пет. 10–18, суб. 10–17, нед. 10–14 ч.

Збирка икона Секулић
Узун Миркова 5, тел. 2182-961
Радно време: пет. 10–18, суб. 10–17, нед. 10–14 ч. Стална поставка.

Музеј Бањичког логора
Павла Јуришића Штурма 33
тел. 3674-877
Радно време: чет., пет., суб. 10–17 ч. Стална поставка.

ЕТНОГРАФСКИ МУЗЕЈ У БЕОГРАДУ
Студентски трг 13
тел. 3281-888
www.etnografskimuzej.rs

Летње радно време: понедељак – недеља 9–13 и 18–22, средом затворено
Стална изложба Народна култура Срба у XIX и XX веку
Поклон-збирка Секе Мишевић-Мијатовић, изложена у клубу Етнографског музеја

Музеј Народне позоришне уметности
Доситејева 2, тел. 328-44-73
muzej@narodnopoziorniste.rs

Изложба
У току – Један век балета – других педесет година, аутор Милена Јауковић

Обавештење
Радно време понедељак–петак 11–16 и од 18 ч. до почетка представе (понедељак–субота)